

Ülkemizde Beyin ve Sinir Cerrahisinin İhtisaslaşması ve Kurumlaşması

Specialization and Establishment of Neurosurgery in Our Country

Uygun ER¹, Sait NADERİ²

¹Dışkapı Yıldırım Bayezit Eğitim ve Araştırma Hastanesi, II. Nöroşirürji Kliniği, Ankara, Türkiye

²Ümraniye Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Beyin ve Sinir Cerrahisi Kliniği, İstanbul, Türkiye

Yazışma Adresi: Uygun ER / E-posta: uyguner@gmail.com

ÖZ

AMAÇ: Ülkemizde Nöroşirürjinin ihtisaslaşma ve kurumlaşmasındaki önemli gelişmeleri belirlemek.

YÖNTEM ve GEREÇLER: TC Resmi Gazetede yayınlanan tıpta uzmanlık tüzükleri, yönetmelikler ve bakanlık kurulu kararları incelenmiş, ihtisas sicil defterleri ve eğitim kurumlarının tarihçeleri araştırılmıştır. Ülkemizdeki nöroşirürji gelişimini konu alan tıp tarihi yazıları kaynak olarak kullanılmıştır.

BULGULAR: Cumhuriyetle birlikte ülkemizde her alanda olduğu gibi cerrahi alanında da yeniden yapılanma çalışmalarına girilmiş, çok sayıda genç eğitim amacıyla yurt dışına gönderilmiştir. Türk nöroşirürjisinin kurulmasını sağlamada ilk adımları atan Profesör Mazhar Osman Uzman'dır. Mazhar Osman'ın yönlendirmesiyle nöroşirürji alanında eğitim almak üzere yurt dışına giden ilk hekim Abdülkadir Cahit Tuner'dir. Türkiye'de resmen bağımsız bir uzmanlık dalı olarak nöroşirürjinin kuruluşu ise, Dr. Hami Dilek'in ısrarlı çabaları ile olmuştur. Ülkemizde nöroşirürji alanında 1950 ve 1960'lı yıllar nöroşirürji kliniklerinin Ankara, İstanbul ve İzmir'de birbiri ardınca kurulmaları ile yüksek ivmeli bir harekete dönüşmüştür. Son 63 yılda 7 ihtisas tüzüğü çıkartılmış olup, son tüzüğe göre beyin ve sinir cerrahisi ihtisas süresi 5 yıl, rotasyon süresi 7 aydır. Türkiye bugün 90'ı aşkın nöroşirürji eğitimi veren kliniğe ve 1300 civarı uzman sayısına ulaşmıştır.

SONUÇ: Uzun vadeli planlama, hem nöroşirürji eğitim merkezlerinin sayısı, hem de nöroşirürjiyen sayısının bilinmesini gerektirir.

ANAHTAR SÖZCÜKLER: Nöroşirürji tarihi, Nöroşirürji ihtisası, Nöroşirürji kurumlaşması

ABSTRACT

AIM: To define the milestones in the establishment of neurosurgery in our country.

MATERIAL and METHODS: Regulations, governmental decrees and directive of the Ministry of Health published in the TC Resmi Gazete (Turkish Republic Official Gazette) were inspected and records of the Ministry and the history of the hospitals were examined.

RESULTS: The establishment of the Turkish Republic resulted in many changes in the field of education. Many changes also occurred in the field of surgical sciences. Professor Mazhar Osman Uzman was the first to direct the establishment of Turkish neurosurgery. With Mazhar Osman's leadership, the first physician sent abroad to be trained in neurosurgery was Abdülkadir Cahit Tuner. Dr. Dilek was the first neurosurgeon assigned to establish the first training neurosurgery department under the regulations of the Ministry of Health in 1948. After the 50s and 60s, many neurosurgery clinics were founded in Ankara, İstanbul and İzmir. Seven training programs were published during the last 63 years. According to the current regulatory program, neurosurgery training should cover 5 years, including 7 months of rotations. Currently, there are more than 90 centers for training of neurosurgery with more than 1300 neurosurgeons in Turkey.

CONCLUSION: The number of both training centers and neurosurgeons should be taken into consideration with respect to long term planning.

KEYWORDS: Neurosurgery history, Neurosurgery specialization, Neurosurgery institutionalization

GİRİŞ

Nöroşirürji alanında batı dünyasındaki gelişmeler Amerika kıtasında ve Avrupa'da 1800'lü yılların ikinci çeyreğinden başlayarak 1900'lü yılların başına kadar cerrahi disiplinler arasında ve onlara bağlı olarak gelişmiş, yirminci yüzyılın ilk 30 yılında ise bağımsız bir uzmanlık dalı haline gelme yoluna girmiştir. 1800'lü yılların son çeyreğinde beyin ameliyatları serebral lokalizasyon bilgilerinin de gelişmesiyle beraber genel cerrahlar arasında yaygınlık kazanmıştır. Sadece beyin ameliyatı yapan ya da ağırlıklı olarak bu konuya yönelen cerrah

sayısı 1886-1896 yılları arasında yaklaşık 500'ü bulmuşken, ameliyatlardaki yüksek mortalite ve morbidite nedeni ile bu sayı takip eden 10 yılda 80 düzeyine gerilemiştir (3). Estonya'lı Ludvig Puusepp ile Ernest Sachs 1910 yılı sonbaharında bir iki ay ara ile Amerika Birleşik Devletleri'nin Missouri eyaleti, Saint Louis şehrindeki Washington University'de dünyanın ilk nöroşirürji profesörleri olmuşlardır (4,5,15).

ABD'deki eğitim genellikle genel cerrahi üzerinden gelişmişken, Fransa'da iki ekol oluşmuştur. Buna göre nöroloji üzerinden gelişen ve genel cerrahi üzerinden gelişen

nöroşirürjiden söz edilebilmektedir. Bu çalışmanın amacı bir yandan ülkemizde nöroşirürji gelişimini gözden geçirmek, öte yandan ihtisaslaşma sürecindeki gelişmeleri irdelemektir.

Ülkemizde Nöroşirürjinin Gelişimi

Ülkemizde ilk tıp okulu, Tıphane, İstanbul'da Şehzadebaşı'ndaki Tulumbacıbaşı konağında 14 Mart 1827 Çarşamba günü kuruldu. Bu tarih ülkemizde çağdaş, batılı, modern tıp eğitiminin başlangıcı sayılmaktadır (1).

1839 yılında ise Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane kurulmuştur. Yurt dışından eğitimciler getirilerek eğitim çağdaş şekilde düzenlenmeye çalışılırken, uygulamada ise büyük oranda eski usul hekimlik benimsenmekteydi. 1854-1856 arasındaki Kırım Harbi Osmanlı ordu cerrah ve tıp adamlarının Fransız ve İngiliz meslektaşlarından ne kadar geri olduklarını tespit etme olanağı buldukları dönemdir. Bunun üzerine çok sayıda genç hekim Avrupa'daki belli başlı merkezlere eğitim için gitmeye başladı. Yurt dışında eğitim görerek yurda dönen ve birçok cerrahi uygulamaya imza atan en öndeki hekimlerden biri Cemil Paşa'dır. Cemil Paşa birçok nöroşirürjikal uygulamaya imza atmıştır (7,8).

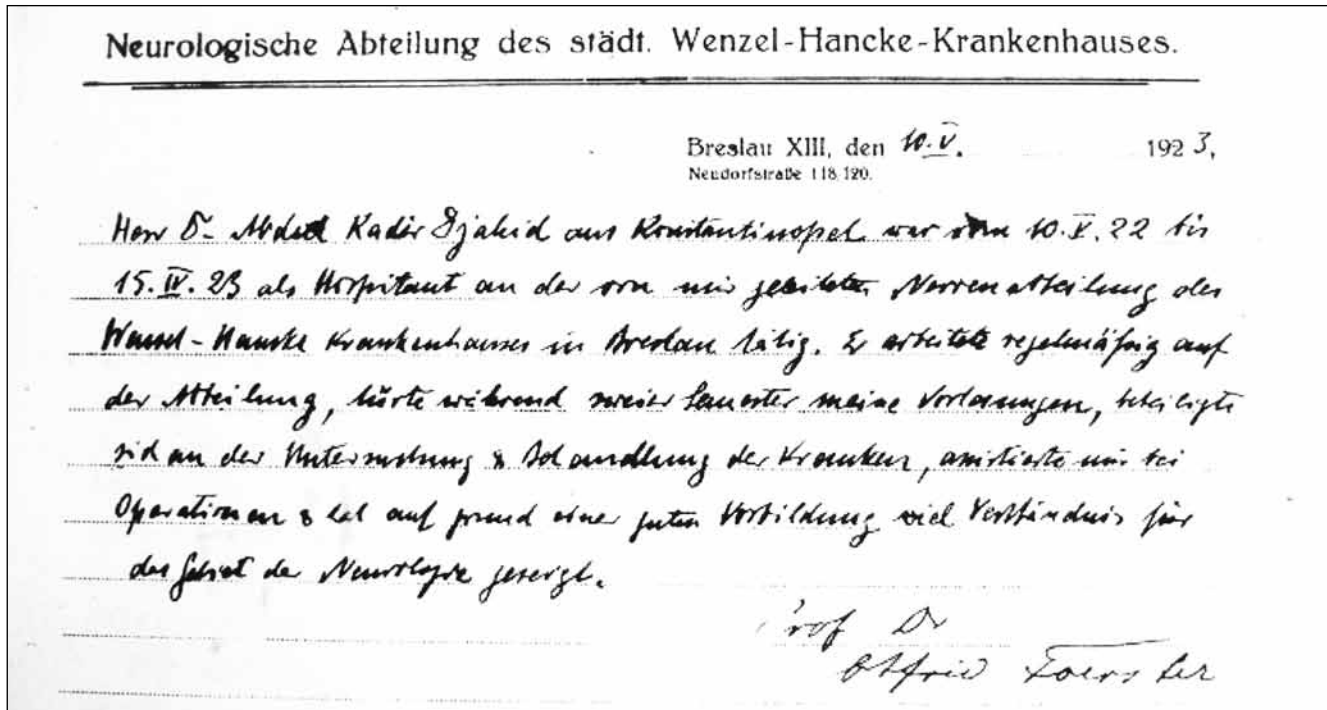
Yirminci yüzyılın ilk çeyreğine kadar dünyada olduğu gibi ülkemizde de nöroşirürji girişimleri genel cerrahlar tarafından yapılmıştır. Bu dönem boyunca uygulama nörologların tanı koydukları hastaların ameliyatlarının genel cerrahlar ve hatta KBB uzmanları tarafından yapılması şeklinde olmuştur (6).

Cumhuriyetin ilanı ülkemizde her alanda olduğu gibi tıp alanında da önemli bir dönüşüm, gelişim ve ileri atılıma yol açmıştır. Cumhuriyetle birlikte cerrahi servisleri de yeniden

yapılanma çalışmalarına girişmiş, çok sayıda genç eğitim amacıyla yurt dışına gönderilmiştir.

Gerçek anlamda Türk nöroşirürjisinin kurulmasını sağlamada ilk adımları atan Profesör Mazhar Osman Uzman olmalıdır. Mazhar Osman 1908 yılında gittiği Almanya'da Berlin ve Münih'te Alzheimer, Spielmayr, Spatz, Jacob, Cerletti, gibi ünlü hekimlerle beraber çalışmış, nöroloji ve psikoloji dallarında uzmanlık eğitimi almıştır. Mazhar Osman'ın yönlendirmesiyle nöroşirürji alanında eğitim almak üzere yurt dışına giden ilk hekim Abdülkadir Cahit Tuner'dir (1892-1983) (3,9). Dr. Tuner 1922 yılında Breslau'da Dr. Orfrid Foerster'in kliniğinde çalışmıştır (Şekil 1). Dönüşünde Mazhar Osman'ın verdiği sertifika ile ve ameliyathanelerini düzenleterek sıcak ve soğuk su düzenekleri ile antisepsi ilkelerinin uygulanabildiği Zeynep Kamil Hastanesinde Cerrahi-i Asab kliniğini kurmuş ve bir çok nöroşirürjikal operasyon gerçekleştirmiştir (2,11,12,28). Dr. Tuner'in Foerster'den aldığı belge, ülkemizde nöroşirürji alanında alınan ilk fellowship belgesi, Dr. Mazhar Osman'ın verdiği uzmanlık sertifikası da bu anlamda verilen ilk diploma niteliği taşır (Şekil 2).

1930'lara gelindiğinde, nöroşirürji eğitimi olarak çalışmaya başlayanların sayısında bir artış gözlenmektedir. Bu dönemde Dr. Hami Dilek, Dr. Cemil Şerif Baydur, Dr. Cafer Tayyar Kankat ve Dr. Mustafa Sakarya yurda dönerek nöroşirürji uygulamalarına başlamışlardır (10). Ne yazık ki, bu dört hekimden sadece Dr. Hami Dilek'in çalışmaları kalıcı olmuş ve kariyerini nöroşirürjiyen olarak bitirebilmiştir. İlk uzmanlık tüzüğü'nün çıkmasında Dr. Hami Dilek'in öncü çalışmaları yadsınamaz. Dr. Dilek aynı zamanda Bakırköy'de ve Haydarpaşa Numune Hastanelerinde nöroşirürji bölümlerini kurmuştur.

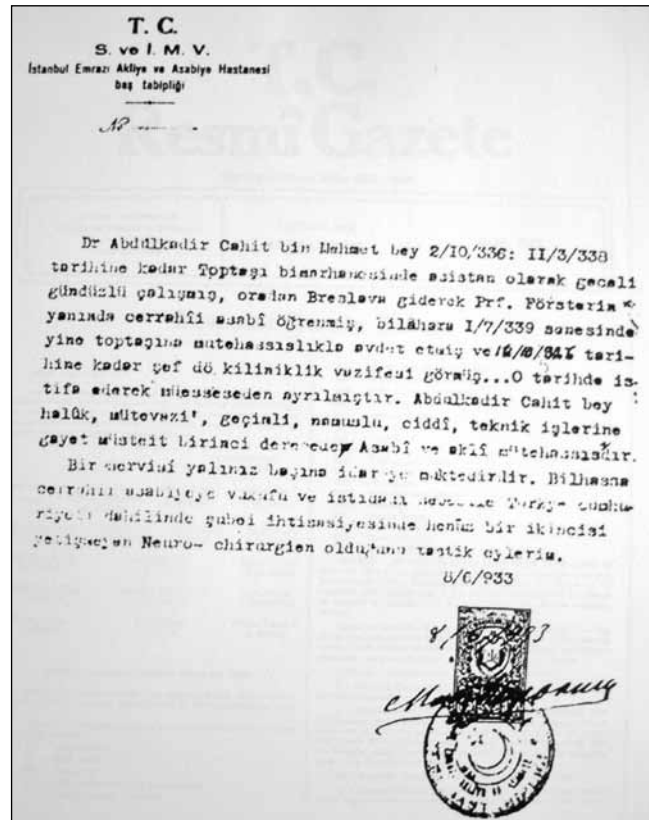
Şekil 1: Dr. Foerster'in Dr. Abdülkadir Cahit Tuner'e verdiği belge.

Devlet hastanelerinde bu denli hızlı ve etkin bir şekilde eğitim ve ihtisaslaşma süreci başlamasına rağmen, bu süreç üniversite hastanelerinde daha yavaş cereyan etmiştir. Öyle ki, ihtisas için ABD'ye giden ve Amerikan Nöroşirürji Board'u alan ilk nöroşirürjyenimiz Dr. Feyyaz Berkay'a hemen kürsü verilmemiştir. Dr. Berkay yurda 1951'de döndüğü halde İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Nöroloji kliniğinde nöroşirürji çalışmalarına devam etmiş, ancak 1971 yılında Cerrahpaşa Tıp Fakültesinde bağımsız bir nöroşirürji kliniği kurulabilmiştir. Benzer bir şekilde 1952-1953 yıllarında Londra'da Dr. Northfield'in kliniğinde çalışarak yurda dönen Dr. Bülent Tarcan (1914-1991) da ancak 1968 yılında İstanbul Tıp Fakültesinde bağımsız olarak kurulan nöroşirürji kliniğine atanmıştır (14).

Bu gelişmeler İstanbul'da olagelirken, Ankara'da da 1950'li ve 1960'lı yıllar nöroşirürjinin kuruluş çalışmalarına sahne oluyordu. Gülhane Askeri Tıp Akademisinde nöroşirürji çalışmaları genel cerrahi servisi bünyesinde yürütülmekteydi. Dr. Zinnur Rollas yurt dışından edindiği nöroşirürji bilgileri ile dönüp genel cerrahi servisinde nöroşirürji çalışmalarını başlattı. 1957 yılında nöroşirürji, Gülhane Askeri Tıp Akademisinde bağımsız bir klinik oldu. 1959 yılında ise Dr. Hamit Ziya Gökalp bu kliniğe ilk asistan olarak girdi. Ancak bir eğitim programı olmadığından ABD'ne eğitim amacıyla gitti. Dr. Gökalp'in 1965 yılındaki dönüşüyle Gülhane'de nöroşirürji eğitimi fiilen başlamış oldu (27). Bu arada Hacettepe Çocuk Hastanesinde 1959 yılında pediatrik nöroşirürji uygulamaları başlamış, 1959 yılında Dr. Nurhan Avman, Dr. Doğramacı'nın isteği ile ABD'den gelerek Hacettepe'de bağımsız bir Nöroşirürji Kliniği kurmuştur. 1965 yılında Dr. Nurhan Avman Hacettepe'den ayrılarak Ankara Üniversitesi'nde Nöroşirürji Kliniğini kurmuştur. Bu tarihten 1 yıl sonra, 1966 yılında İzmir'de Ege Üniversitesi bünyesinde de Dr. Erdem Tunçbay'ın girişimiyle bir nöroşirürji kliniği kurulmuştur (29).

Ülkemizde Nöroşirürji İhtisaslaşma Süreci

Türkiye'de resmen bağımsız bir uzmanlık dalı olarak nöroşirürjinin kuruluşu ise Dr. Hami Dilek'in ısrarlı çabaları ile olmuştur. Nöroşirürji Dr. Dilek'in gayretleri ile bağımsız bir uzmanlık dalı olarak Sağlık Bakanlığı tüzüğüne girmiştir (1). 24 Temmuz 1947 tarih ve 6177 sayılı Bakanlar Kurulu kararı Tababet Uzmanlık Belgeleri hakkındaki tüzüğü yürürlüğe koymuş ve bu karar 6680 sayı ve 9 Ağustos 1947 tarihli Resmi Gazetede yayımlanmıştır (Şekil 3) (16). Bu kararnameye dayanarak İstanbul'da Haydarpaşa Hastanesinde Dr. Dilek'in şefliğinde bağımsız bir nöroşirürji kliniği 1948 yılında kurularak asistan eğitimine başlamıştır. Tüzüğe göre nöroşirürji ihtisası 3 yıldır ve ihtisasa başlayabilmek için tıp fakültesi mezuniyeti sonrası 2 yıl hekimlik yapmış olma şartı aranmaktadır. Nöroşirürji ihtisas tüzüğüne uygun olarak eğitimini tamamlayarak nöroşirürji uzmanı olan ilk cerrah Haydarpaşa Numune Hastanesinden, Dr. Vedat Öge'dir. Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığının ihtisas sicil defterlerine göre, nöroşirürji ihtisası tescil edilen ilk cerrahlar sırasıyla Jean Taptas (Fransa'dan), Vedat Öge (Haydarpaşa'dan), Hüsamettin Kerim Gökay (ABD'den), Bülent Tarcan (İngiltere'den), Zinnur Hüseyin Rollas (ABD'den),

Şekil 2: Dr. Mazhar Osman Usman'ın Dr. Abdülkadir Cahit Tuner'e verdiği sertifikası.

Şekil 3: Nöroşirürjinin bir ihtisas dalı olarak kabul edildiği 24 Temmuz 1947 tarih ve 6177 sayılı Bakanlar Kurulu kararının yer aldığı 6680 sayı ve 9 Ağustos 1947 tarihli Resmi Gazete.

Zeki Birsen (Avrupa'dan), Aysima Altınok (Bakırköy'den), Nurhan Avman (ABD'den), Özdemir Aral (Haydarpaşa'dan) ve Aykut Erbengi (Hacettepe'den)'dir (Şekil 4) (13). İhtisaslarını yurtdışında yapan Jean Taptas, Hüsamettin Kerim Gökay ve Bülent Tarcan'ın ihtisaslarını burada kaydettirdikleri görülmektedir.

Ülkemizde nöroşirürji alanında 1950 ve 1960'lı yıllarda yakalanan bu hız, giderek yüksek ivmeli bir harekete dönüşmüş, 90'dan fazla nöroşirürji eğitimi veren klinik kurulmuş, yetişen uzman sayısı ise 1300'u aşmıştır (Tablo I). Bununla beraber 1960'lı yılların ortalarına dek, eski ihtisas tüzüğü geçerli olmuştur.

14/06/1961 tarih ve 10828 sayılı resmi gazetede yayımlanmış olan 4338 karar sayılı tüzükte ihtisasın adı "Nöroşirürji" dir ve "ileri ihtisas dalları" grubunda yer almaktadır (Şekil 5). Bu tüzüğe göre genel şirürji veya çocuk şirürjisi uzmanlığı üzerine 3 yıl, veyahut ruh ve sinir hastalıkları uzmanlığı üzerine 4 yılda nöroşirürji uzmanı olunabilmektedir (17).

6/09/1962 tarih ve 11199 sayılı resmi gazetede yayımlanan 6/821 sayılı kararla nöroşirürji ihtisasının genel şirürji üzerine 3 yıl olarak yapılması öngörülmüştür (Şekil 6), (18).

Nöroşirürji ihtisasının ana dallar arasında sayılması ve doğrudan ihtisas yapılabilmesi ise 18/08/1969 tarih ve 13278

Adı ve Soyadı	Doğum Tarihi	Diploma Numarası	İhtisas Vize/Keş No.	Yedek No.	İhtisas
Jean Taptas	1917	1188	3888/6661	-	
Vedat Toprak	1928	4639-8857	4455-6971	-	
Hüsamettin Kerim Gökay	1926	-	4154-9652	15-1	
Bülent Tarcan	1931	1372-4107	4140-7614	-	
Zümrüt Hüseyin Kollası	1920	82	5157-8084	Ahır Akademi	
Zeki Birsen	1940	5751-8819	6165-7224	Ediltiler	
Hüseyin Altınok	1925	0140-10506	6206-10100	Boğaziçi	
Müşterîhan Duman	1928	6035-10122	6524-5956	-	
Özdemir Aral	1928	9148-10616	6625-10551	-	
Aykut Erbengi	1929	813	7235-8862	-	
David Zevi	1918	2764-6232	8037-4841	-	
Ertuğrul Arso	1928	7183-10651	8285-10384	-	
İsmail Acik	1930	5267-8735	8291-7732	-	
İsmail Hallaç	1920	7966-11424	8454-11213	-	
Yıldız Gökçüoğlu	1930	1086	8948-9567	901	
M. Turan Derinkol	1931	1254	9002-10341	-	
Nurhan Avman	1930	1066	9018-9524	21-5	
Hilmi Öner	1932	1843	8961-8756	-	
Nesim Nermi Taştan	1931	9225/12513	9109-13170	-	
Asim Karadağ	1936	36	9198-14713	-	
Hüseyin Rifat Güllü	1914	1607-5149	9253-4287	-	
Erhan Tunçbay	1950	8135-11603	9386-1168	-	
Adil Erhan	1924	5265-8733	9274-70	-	
Yusuf Hakkı Hıncal	1922	1468	9574-1067	-	
Kamil Z. Gökay	1927	658	1683-8388	-	
Yusuf Hakkı Hıncal	1921	7864	11000-12063	-	

Şekil 4: TCSB İhtisas sicil defterlerinin nöroşirürji ihtisası kısmının birinci sayfası.

T. C. Resmî Gazete

Kuruluş tarihi: 7 Ekim 1936 - 1928

İktidar ve basın işleri için
Baskıhanesi: Harbiye ve Mülkiyât
Genel Müdürlüğüne
münhasıran aittir.

14 HAZİRAN 1961
ÇARŞAMBA

Sayı: 10828

KARARNAMELER

Kısayı Sayısı: 4/1228

Maddesi 1 - Tıbbî ve diğer meslekî işleri için Eğitim ve Terbiye Vakfı'nın Baskıhanesi Harbiye ve Mülkiyât Genel Müdürlüğüne münhasıran aittir.

Maddesi 2 - Tıbbî ve diğer meslekî işleri için Eğitim ve Terbiye Vakfı'nın Baskıhanesi Harbiye ve Mülkiyât Genel Müdürlüğüne münhasıran aittir.

Devlet İhtisas ve Sınavları:
Şiş. C. 65652

Devlet İhtisas ve Sınavları	Devlet İhtisas ve Sınavları	Devlet İhtisas ve Sınavları	Devlet İhtisas ve Sınavları
F. GÖKAY	S. ULUT	H. HUNÇİTÖZ	E. YEREMEN

Devlet İhtisas ve Sınavları:
Şiş. C. 65652

Devlet İhtisas ve Sınavları	Devlet İhtisas ve Sınavları	Devlet İhtisas ve Sınavları	Devlet İhtisas ve Sınavları
M. ALAYUN	K. SEYİTİNÇİ	S. KARPER	K. AKBAĞ

Devlet İhtisas ve Sınavları:
Şiş. C. 65652

Devlet İhtisas ve Sınavları	Devlet İhtisas ve Sınavları	Devlet İhtisas ve Sınavları	Devlet İhtisas ve Sınavları
F. AKIN	G. FİDAN	O. KERNİZ	C. ZALAN

Devlet İhtisas ve Sınavları:
Şiş. C. 65652

Devlet İhtisas ve Sınavları	Devlet İhtisas ve Sınavları	Devlet İhtisas ve Sınavları	Devlet İhtisas ve Sınavları
E. NOYAK	B. YILMAZ	O. KIRAN	A. ÖZALP

Tababet İhtisas Tüzüğü

Maddesi 1 - Tababet ve cerrahi işleri için devletin ihtisas tüzüğü ile...

Maddesi 2 - Tababet ve cerrahi işleri için devletin ihtisas tüzüğü ile...

A - Tıp ve Şifahi İhtisas Alanlarında İhtisalar:

1 - YARDIMCI ve YEMERLİ TİP İHTİSARLARINDA İHTİSARLAR

2 - Tıp ve Şifahi İhtisas Alanlarında İhtisalar

3 - Tıp ve Şifahi İhtisas Alanlarında İhtisalar

4 - Tıp ve Şifahi İhtisas Alanlarında İhtisalar

5 - Tıp ve Şifahi İhtisas Alanlarında İhtisalar

6 - Tıp ve Şifahi İhtisas Alanlarında İhtisalar

7 - Tıp ve Şifahi İhtisas Alanlarında İhtisalar

8 - Tıp ve Şifahi İhtisas Alanlarında İhtisalar

9 - Tıp ve Şifahi İhtisas Alanlarında İhtisalar

10 - Tıp ve Şifahi İhtisas Alanlarında İhtisalar

Şekil 5: Nöroşirürjinin "ileri ihtisas dalları" arasında sayıldığı 14/06/1961 tarih ve 10828 sayılı resmi gazete.

T. C. Resmî Gazete

Kuruluş tarihi: 7 Ekim 1936 - 1928

İktidar ve basın işleri için
Baskıhanesi: Harbiye ve Mülkiyât
Genel Müdürlüğüne
münhasıran aittir.

6 EYLÜL 1962
PERŞENBE

Sayı: 11199

KARARNAMELER

Kısayı Sayısı: 6/821

Maddesi 1 - Tıbbî ve diğer meslekî işleri için Eğitim ve Terbiye Vakfı'nın Baskıhanesi Harbiye ve Mülkiyât Genel Müdürlüğüne münhasıran aittir.

Maddesi 2 - Tıbbî ve diğer meslekî işleri için Eğitim ve Terbiye Vakfı'nın Baskıhanesi Harbiye ve Mülkiyât Genel Müdürlüğüne münhasıran aittir.

Devlet İhtisas ve Sınavları:
Şiş. C. 65652

Devlet İhtisas ve Sınavları	Devlet İhtisas ve Sınavları	Devlet İhtisas ve Sınavları	Devlet İhtisas ve Sınavları
F. GÖKAY	S. ULUT	H. HUNÇİTÖZ	E. YEREMEN

Devlet İhtisas ve Sınavları:
Şiş. C. 65652

Devlet İhtisas ve Sınavları	Devlet İhtisas ve Sınavları	Devlet İhtisas ve Sınavları	Devlet İhtisas ve Sınavları
M. ALAYUN	K. SEYİTİNÇİ	S. KARPER	K. AKBAĞ

Devlet İhtisas ve Sınavları:
Şiş. C. 65652

Devlet İhtisas ve Sınavları	Devlet İhtisas ve Sınavları	Devlet İhtisas ve Sınavları	Devlet İhtisas ve Sınavları
F. AKIN	G. FİDAN	O. KERNİZ	C. ZALAN

Devlet İhtisas ve Sınavları:
Şiş. C. 65652

Devlet İhtisas ve Sınavları	Devlet İhtisas ve Sınavları	Devlet İhtisas ve Sınavları	Devlet İhtisas ve Sınavları
E. NOYAK	B. YILMAZ	O. KIRAN	A. ÖZALP

Tababet İhtisas Tüzüğü

Maddesi 1 - Tababet ve cerrahi işleri için devletin ihtisas tüzüğü ile...

Maddesi 2 - Tababet ve cerrahi işleri için devletin ihtisas tüzüğü ile...

Devlet İhtisas ve Sınavları:
Şiş. C. 65652

Devlet İhtisas ve Sınavları	Devlet İhtisas ve Sınavları	Devlet İhtisas ve Sınavları	Devlet İhtisas ve Sınavları
F. GÖKAY	S. ULUT	H. HUNÇİTÖZ	E. YEREMEN

Devlet İhtisas ve Sınavları:
Şiş. C. 65652

Devlet İhtisas ve Sınavları	Devlet İhtisas ve Sınavları	Devlet İhtisas ve Sınavları	Devlet İhtisas ve Sınavları
M. ALAYUN	K. SEYİTİNÇİ	S. KARPER	K. AKBAĞ

Devlet İhtisas ve Sınavları:
Şiş. C. 65652

Devlet İhtisas ve Sınavları	Devlet İhtisas ve Sınavları	Devlet İhtisas ve Sınavları	Devlet İhtisas ve Sınavları
F. AKIN	G. FİDAN	O. KERNİZ	C. ZALAN

Devlet İhtisas ve Sınavları:
Şiş. C. 65652

Devlet İhtisas ve Sınavları	Devlet İhtisas ve Sınavları	Devlet İhtisas ve Sınavları	Devlet İhtisas ve Sınavları
E. NOYAK	B. YILMAZ	O. KIRAN	A. ÖZALP

Şekil 6: Nöroşirürji ihtisasının genel şirürji üzerine 3 yıl olarak yapılmasının öngörüldüğü 6/09/1962 tarih ve 11199 sayılı resmi gazete.

sayılı resmi gazetede yayımlanan 6/12214 karar sayılı tüzükle olmuştur (Şekil 7). Bu tüzükle çocuk şirürjisi üzerine nöroşirürji

ihtisası yapılabileceği hükmü kaldırılmış, genel şirürji üzerine 3, ruh ve sinir hastalıkları üzerine ise 4 yıl süre öngörülmüştür (19).

Tablo I: Eğitim Kliniklerinin Kuruluş ve Eğitime Başlama Tarihleri

Klinik	Kuruluş yılı	Eğitime başlama yılı	İlk AD Bşk/Şef	Şu anki AD Bşk/Şef
Adana				
Çukurova Üniversitesi	1972	1987	Dr. Aydın Acar	Dr. Hüseyin Bağdatoğlu
Adana Numune EAH	1995	2009	Dr. Aslan Güzel	Dr. Aslan Güzel
Adıyaman				
Adıyaman Üniversitesi	2007	2007	Dr. Celal Özbek Çakır	Dr. Celal Özbek Çakır
Afyon				
Kocatepe Üniversitesi	1998	2002	Dr. Hamit Selim Karabekir	Dr. Olcay Eser
Ankara				
Gülhane Askeri Tıp Akademisi	1957	1965	Dr. Zinnur Hüseyin Rollas	Dr. Engin Gönül
Hacettepe Üniversitesi	1959	1960	Dr. Vahdettin Türkmen	Dr. Tunçalp Özgen
Ankara Üniversitesi	1965	1965	Dr. Nurhan Avman	Dr. Nihat Egemen
Gazi Üniversitesi	1979	1979	Dr. Hızır Alp	Dr. Şükrü Aykol
Dışkapı Yıldırım Beyazıt EAH				
I. Kln	1966	1980	Dr. Nusret Çınar	Dr. Zeki Şekerci
II. Kln	1993	1993	Dr. Nur Altınörs	Dr. Murad Bavbek
Ankara Numune EAH				
I. Kln	1970	1970	Dr. Yusuf Rizeli	Dr. Deniz Belen
II. Kln	1973	1973	Dr. Yıldız Yalçınlar	Dr. Deniz Belen
Ankara Atatürk EAH				
I. Kln	2003	2004	Dr. Etem Beşkonaklı	Dr. Murad Bavbek
II. Kln	2004	2005	Dr. Faik Özveren	Dr. Faik Özveren
Başkent Üniversitesi	1995	1995	Dr. Nur Altınörs	Dr. Nur Altınörs
Ufuk Üniversitesi	2005	2005	Dr. Hamit Ziya Gökalp	Dr. Hamit Ziya Gökalp
Etlık İhtisas Hastanesi	1997	2009	Dr. Fikret Ergüngör	Dr. Fikret Ergüngör
Fatih Üniversitesi	1996	1997	Dr. Semih Keskil	Dr. Bülent Erdoğan
Ankara Hastanesi	1987	1987	Dr. Zeki Buharalı	Dr. Celal Kılıç
Antalya				
Akdeniz Üniversitesi	1977	1980	Dr. Mete Saveren	Dr. Recai Tuncer
Antalya EAH	2007	2011	Dr. İlker Güleç (V)	Dr. İlker Güleç (V)
Antakya				
Mustafa Kemal Üniversitesi	2002	2006	Dr. Gökhan Akdemir	Dr. Nebi Yılmaz
Aydın				
Adnan Menderes Üniversitesi	1993	1999	Ağahan Ünlü	Dr. Varol Aydın
Bolu				
Abant İzzet Baysal Üniversitesi	1997	2006	Dr. İbrahim Ziyal	Dr. Nezh Özkan
Bursa				
Uludağ Üniversitesi	1975	1975	Dr. Teoman Cordan	Dr. Ender Korfalı
Çanakkale				
Onsekiz Mart Üniversitesi	2007	2007	Dr. Murat Coşar	Dr. Murat Coşar
Denizli				
Pamukkale Üniversitesi	1994	1994	Dr. Tuncer Süzer	Dr. Bayram Çırak
Diyarbakır				
Dicle Üniversitesi	1981	1981	Dr. Adnan Ceviz	Dr. Adnan Ceviz
Düzce				
Düzce Üniversitesi	2006	2006	Dr. Murat Döşoğlu	Dr. Ferruh Gezen

Tablo I: Devam

Edirne				
Trakya Üniversitesi	1982	1986	Dr. Mahir Tevrüz	Dr. Sabahattin Çobanoğlu
Elazığ				
Fırat Üniversitesi	1984	1984	Dr. Alev Güner	Dr. Fatih Serhat Erol
Erzurum				
Atatürk Üniversitesi	1976	1976	Dr. Yılmaz Muyan	Dr. Çetin Kayaoğlu
Erzurum EAH	2008	2008	Dr. Coşkun Yolaş (V)	Dr. Coşkun Yolaş (V)
Eskişehir				
Osmangazi Üniversitesi	1977	1977	Dr. Eşref Tel	Dr. Metin Ant Atasoy
Gaziantep				
Gaziantep Üniversitesi	1991	1991	Dr. Abdülvahap Gök	Dr. Abdülvahap Gök
Isparta				
Süleyman Demirel Üniversitesi	1994	1994	Dr. Erdal Kalkan	Dr. Aşkın Görgülü
İstanbul				
Haydarpaşa Numune Hastanesi	1948	1948	Dr. Hami Dilek	Dr. Zafer Berkman
Bakırköy Dr. Mazhar Osman Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi				
I. Kln	1932	1959	Dr. Hüsametdin Gökay	Dr. Faruk Tancar
II. Kln	1976	1976	Dr. Erturan Aras	Dr. Erhan Emel
III. Kln*	1991	1991	Dr. Halil Toplamaoğlu	--
İstanbul Üniversitesi	1968	1968	Dr. Bülent Tarcan	Dr. Ali Tuncay Canbolat
Cerrahpaşa Tıp Fakültesi	1971	1971	Dr. Feyyaz Berkay	Dr. Nejat Çıplak
GATA Haydarpaşa EAH	1985	1985	Dr. Nusret Demircan	Dr. Nusret Demircan
Haseki Hastanesi	1986	1986	Dr. Aydın Tuğrul	Dr. Turgay Bilge
Okmeydanı EAH	1972	1984	Dr. Turgut Deringör	Dr. Suat Erol Çelik (V)
Taksim EAH	1976	1976	Dr. Yusuf Rizeli	Dr. Osman Akdemir (V)
Göztepe EAH	1991	1991	Dr. Müfit Kalelioğlu	Dr. Nejat Işık (V)
Acıbadem Üniversitesi	2007	2009	Dr. Necmettin Pamir	Dr. Necmettin Pamir
Ümraniye EAH	2004	2008	Dr. Sait Naderi	Dr. Sait Naderi
Marmara Üniversitesi	1983	1983	Dr. Necmettin Pamir	Dr. Türker Kılıç
İstanbul EAH	1994	2009	Dr. Kadir Kotil	Dr. Kaya Kılıç
Dr. Lutfü Kırdar Kartal EAH				
I. Kln	1987	1997	Dr. Işık Gürel	Dr. Erhan Çelikel (V)
II. Kln	2000	2001	Dr. Mustafa Bozbuğa	Dr. Tufan Hiçdönmez
Maltepe Üniversitesi	1997	2001	Dr. Müfit Kalelioğlu	Dr. Alper Karaoğlan
Bağcılar EAH	2008	2008	Dr. Feyza Güzey	Dr. Feyza Güzey (V)
Şişli Etfal EAH	1975	1975	Dr. Mahir Tevrüz	Dr. Yunus Aydın
Yeditepe Üniversitesi	2005	2006	Dr. Uğur Türe	Dr. Uğur Türe
Medipol Üniversitesi	2010	2010	Dr. Mehmet Tokmak	Dr. Mehmet Tokmak
Yeni Yüzyıl Üniversitesi	2010	2010	Dr. Serdar Kahraman	Dr. Serdar Kahraman
Koç Üniversitesi	2009	2010	Dr. Fahir Özer	Dr. Fahir Özer
Vakıf Gureba (*)	1989	1989	Dr. Özdemir Aral	Dr. Nezih Özkan
Bezm-i Alem VG Üniversitesi	2010	2010	Dr. Hakan Seyithanoğlu	Dr. Hakan Seyithanoğlu
İstanbul Bilim Üniversitesi	2011	2011	Dr. Mustafa K. Hamamcioğlu	Dr. Mustafa K. Hamamcioğlu
İzmir				
Bozyaka EAH	1985	1999	Dr. Osman Anaoğulları	Dr. Ayşe Karataş
Tepecik EAH	1978	1987	Dr. Mehmet Ataç	Dr. Füsün Demirçivi Özer
Dokuz Eylül Üniversitesi	1979	1979	Dr. Ümit Acar	Dr. Ümit Acar
Ege Üniversitesi	1966	1973	Dr. Erdem Tunçbay	Dr. Tayfun Dalbastı
İzmir Atatürk EAH	1972	1982	Dr. Aşkın Karadayı	Dr. Nurullah Yüceer
Katip Çelebi Üniversitesi	2011	2011	Dr. Nurullah Yüceer	Dr. Nurullah Yüceer

Tablo I: Devam

Kahramanmaraş				
Sütçü İmam Üniversitesi	1999	2001	Dr. K. Zafer Yüksel	Dr. K. Zafer Yüksel
Kars				
Kafkas Üniversitesi	2010	2010	Dr. Erol Taşdemiroğlu	Dr. Erol Taşdemiroğlu
Kayseri				
Erciyes Üniversitesi	1975	1975	Dr. Ümit Acar	Dr. Ahmet Menkü
Kayseri EAH	2005	2010	Dr. Kaan Tun	Dr. Kaan Tun
Kırıkkale				
Kırıkkale Üniversitesi	1998	2000	Dr. Zeki Şekerci	Dr. Semih Keskil
Kocaeli				
Kocaeli Üniversitesi	1994	1994	Dr. Savaş Ceylan	Dr. Savaş Ceylan
Kocaeli Derince EAH	2008	2010	Dr. Soner Şahin (V)	Dr. Soner Şahin (V)
Konya				
Seçuk Üniversitesi				
I. Seçuklu Tıp Fakültesi	2001	2009	Dr. Hakan Karabağlı	Dr. Hakan Karabağlı
II. Meram Tıp Fakültesi	1982	1982	Dr. Ertuğ Özkal	Dr. Ertuğ Özkal
Konya EAH	2008	2008	Dr. Bahadır Güven	Dr. Bahadır Güven
Malatya				
İnönü Üniversitesi	1994	1994	Dr. Ahmet Çolak	Dr. Ayhan Koçak
Manisa				
Celal Bayar Üniversitesi	1995	1996	Dr. Alpaslan Kulalı	Dr. Mehmet Selçuki
Mersin				
Mersin Üniversitesi	1998	1999	Dr. Ali Güteryüz	Dr. Celal Bağdatoğlu
Ordu				
Ordu Üniversitesi	2008	2009	Dr. Serdar Işık	Dr. Özerk Okutan
Rize				
Rize Üniversitesi	2007	2009	Dr. Uğur Yazar	Dr. Uğur Yazar
Samsun				
Ondokuzmayıs Üniversitesi	1978	1978	Dr. Fahrettin Çelik	Dr. Fahrettin Çelik
Samsun EA Hastanesi	2010	2010	Dr. Mehmet Erşahin	Dr. Mehmet Erşahin
Sivas				
Cumhuriyet Üniversitesi	1979	1979	Dr. Öztürk Ünverdi	Dr. Zafer Kars
Tokat				
Gaziosmanpaşa Üniversitesi	2001	2004	Dr. Ö. Faruk Türkoğlu	Dr. Fatih Ersay Deniz
Trabzon				
Karadeniz Teknik Üniversitesi	1981	1981	Dr. Fadıl Aktürk	Dr. Süleyman Baykal
Trabzon Numune EAH	2009	2010	Dr. Sedat Dalbayrak	Dr. Sedat Dalbayrak
Tekirdağ				
Namık Kemal Üniversitesi	2006	2008	Dr. Zafer Berkman	Dr. Özkan Ateş
Urfa				
Harran Üniversitesi	1999	2000	Dr. Ahmet Faruk Soran	Dr. Fuat Torun
Zonguldak				
Karaelmas Üniversitesi	2001	2002	Dr. Murat Kalaycı	Dr. Bektaş Açıkgöz
KKTC				
Yakın Doğu Üniversitesi	2010	2010	Dr. Erkan Kaptanoğlu	Dr. Erkan Kaptanoğlu

*: Vakıf Gureba Hastanesi 2010 yılında üniversiteye dönüştürülmüş, Bezmi Alem Üniversitesi olarak devam etmektedir.

** : Dr. Toplamaoğlu'nun emekliye ayrılması ile klinik kapanmış ve hastanedeki nöroşirürji kliniği sayısı ikiye düşmüştür.

Şekil 7: Nöroşirürji ihtisasının ana dallar arasında sayıldığı ve doğrudan ihtisas yapılabileceğini bildiren 18/08/1969 tarih ve 13278 sayılı resmi gazete.

18/04/1973 tarih ve 14511 sayılı resmi gazetede yayımlanan 7/6229 karar sayılı tüzük değişikliği nöroşirürji ihtisas süresini 4 yıla indirirken, rotasyonları da 12 ay genel şirürji, 10 ay nöroloji, 2 ay anestezi ve reanimasyon olarak düzenlemiştir (Şekil 8). Bu tüzüğe göre genel şirürji üzerine 3 yıl, nöroloji üzerine 4 yıl olacak şekilde ek eğitimle nöroşirürji uzmanı olanağı devam etmektedir (20).

3/09/1974 tarih ve 14995 sayılı resmi gazetede yayımlanan 7/8761 sayılı karara göre ihtisas süresi tekrar 5 yıla çıkarılmıştır (Şekil 9), (21). Bu arada 22/05/1974 tarihinde 14893 sayılı resmi gazetede bir de tababet uzmanlık yönetmeliği yayınlanmış ve nöroşirürji eğitim kliniklerinde 6 yatak için 1 asistan olması gerektiği, uzmanlık sınavı jürilerinde de nöroşirürji şefleri yanında radyoloji, kulak burun boğaz, ortopedi, göz hastalıkları ve nöroloji şeflerinin de yer alabileceği karara bağlanmıştır. Bu yönetmelikte ihtisas adının yeniden nöroşirürji olarak yazıldığını görüyoruz (Şekil 10), (22).

1983 yılında tababet uzmanlık tüzüğünde tekrar bir değişikliğe gidilmiş ve ihtisasın adı bu kez "Beyin ve sinir cerrahisi" olmuştur. 83/6834 karar sayılı ve 23/11/1983-18230 sayılı resmi gazetede yayımlanan bu tüzüğe göre genel cerrahi ve nöroloji uzmanları 3 yıl ve 4 yıl ek süre eğitimle beyin ve sinir cerrahisi uzmanı olabilmektedirler. Rotasyonlar ve süreleri ise genel cerrahi 6 ay, nöroloji 10 ay, anestezi ve reanimasyon 2 ay, patoloji 1 ay olacak şekilde düzenlenmiştir (Şekil 11), (23).

Daha sonra 19/06/2002 tarih ve 24790 sayılı resmi gazetede yayımlanan 2002/4198 karar sayılı bir tüzük ile ihtisas süresi 6 yıla çıkarılmıştır (24).

Şekil 8: Nöroşirürji ihtisas süresini 4 yıl, rotasyonları da 12 ay genel şirürji, 10 ay nöroloji, 2 ay anestezi ve reanimasyon olarak düzenleyen tüzük değişikliğinin yer aldığı 18/04/1973 tarih ve 14511 sayılı resmi gazete.

Şekil 9: İhtisas süresinin tekrar 5 yıla çıkarıldığı 3/09/1974 tarih ve 14995 sayılı resmi gazete.

Bu son değişiklik 31/12/2009 tarih ve 27449 sayılı resmi gazetede yayımlanan 2009/15708 karar sayılı bir tüzükle yürürlükten kaldırılmış, uzmanlık süresi 5 yıla düşürülmüştür (25), (Tablo II).

Tıpta Uzmanlık Kurulu'nun 21-22-23/6/2010 tarihli ve 82 numaralı kararı ile rotasyon süreleri yeniden gözden geçirilmiş, nöroloji 2 ay, plastik, rekonstrüktif ve estetik cerrahi 1 ay, radyoloji 1 ay, anestezi ve reanimasyon 1 ay, genel cerrahi 1 ay ve acil tıp 1 ay olarak düzenlenmiştir (26). Sekizinci tüzük çalışmaları devam etmektedir.

Ülkemizde şu anki mevcut durumuna gelince, Devlet Planlama Teşkilatı istatistiklerine göre Türkiye'de 2010 yılında 111211 hekim görev yapmaktadır. Bunların 58218'i uzman

hekimdir ve uzman hekimlerin 1221'i (%2.09) beyin ve sinir cerrahisi alanında uzmandır. Bu 1221 hekimin ise 654'ü sağlık bakanlığı, 235'i üniversite, 332'si ise özel hastanelerde görev yapmaktadır. Türkiye 100000 kişi başına 1.7 beyin ve sinir cerrahi oranı ile Avrupa'da Yunanistan, Litvanya, Letonya ve Avusturya'nın arkasından beşinci sıraya yerleşmiştir (30). 2011 yılından itibaren her yıl ortalama 130 hekim tıpta uzmanlık sınavı ile beyin ve sinir cerrahisi anabilim dalında uzmanlık yapmak üzere eğitim kurumlarında çalışmaya başlamaktadır. Bu durum göz önüne alındığında 2014 yılında yeni katılacak 573 uzman ile Türkiye'de 1800'e yakın beyin ve sinir cerrahisi uzmanı olması beklenmektedir (30). Bu durum, nöroşürüjî kurultaylarında, üzerinde önemle tartışılması gereken başlıca konulardan biridir.

T.C.
Resmî Gazete
Kuruluş Tarihi: (7 Teşrinievvel 1336) - 7 Ekim 1920

Yürürlük ve Yenî İhtisâs İçin Resmî Gazete'de Neşredilerek Yürürlüğe Kavuşturulur	22 MAYIS 1974 ÇARŞAMBA	Sayı : 14893
--	---------------------------	--------------

KARARNAMELER

Kısmet Sayısı : 17822

ADLİ TIBBİNİN TEŞKİLATI BAKANLIĞI TÜRKİYE ANKARA ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ NÖROŞÜRÜJİ UZMANLIK SINAVI İÇİN İHTİSASLAŞTIRILAN UZMANLIK SÜRESİNİN 5 YILA DÜŞÜRÜLMESİ VE 25-1983 SAYILI KARAR İLE YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILAN UZMANLIK SÜRESİNİN 5 YILA DÜŞÜRÜLMESİ VE 25-1983 SAYILI KARAR İLE YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILAN UZMANLIK SÜRESİNİN 5 YILA DÜŞÜRÜLMESİ

CEMİYETBAŞKANLIĞI
FARKLI İ. KURULUŞLAR

Devlet Bakanı B. SÜREYYİ Prof. Dr. N. ERGÜNER	Devlet Bakanı D. İZZET Prof. Dr. N. ERGÜNER	Devlet Bakanı F. İZZET Prof. Dr. N. ERGÜNER
Devlet Bakanı S. A. ENKE	Devlet Bakanı S. RAJAN	Devlet Bakanı M. İZZET
Devlet Bakanı D. İZZET	Devlet Bakanı P. İZZET	Devlet Bakanı P. İZZET
Devlet Bakanı M. İZZET	Devlet Bakanı P. İZZET	Devlet Bakanı P. İZZET

Kısmet Sayısı : 17823

ADLİ TIBBİNİN TEŞKİLATI BAKANLIĞI TÜRKİYE ANKARA ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ NÖROŞÜRÜJİ UZMANLIK SINAVI İÇİN İHTİSASLAŞTIRILAN UZMANLIK SÜRESİNİN 5 YILA DÜŞÜRÜLMESİ VE 25-1983 SAYILI KARAR İLE YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILAN UZMANLIK SÜRESİNİN 5 YILA DÜŞÜRÜLMESİ VE 25-1983 SAYILI KARAR İLE YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILAN UZMANLIK SÜRESİNİN 5 YILA DÜŞÜRÜLMESİ

CEMİYETBAŞKANLIĞI
FARKLI İ. KURULUŞLAR

Devlet Bakanı B. SÜREYYİ Prof. Dr. N. ERGÜNER	Devlet Bakanı D. İZZET Prof. Dr. N. ERGÜNER	Devlet Bakanı F. İZZET Prof. Dr. N. ERGÜNER
Devlet Bakanı S. A. ENKE	Devlet Bakanı S. RAJAN	Devlet Bakanı M. İZZET
Devlet Bakanı D. İZZET	Devlet Bakanı P. İZZET	Devlet Bakanı P. İZZET
Devlet Bakanı M. İZZET	Devlet Bakanı P. İZZET	Devlet Bakanı P. İZZET

Şekil 10: 22/05/1974 tarihli 14893 sayılı resmi gazete. Nöroşürüjî eğitim kliniklerinde 6 yatak için 1 asistan olması gerektiği, uzmanlık sınavı jürilerinde de nöroşürüjî şefleri yanında radyoloji, kulak burun boğaz, ortopedi, göz hastalıkları ve nöroloji şeflerinin de yer alabileceği kararı yer almaktadır.

T.C.
Resmî Gazete
Kuruluş Tarihi: (7 Teşrinievvel 1336) - 7 Ekim 1920

Yürürlük ve Yenî İhtisâs İçin Resmî Gazete'de Neşredilerek Yürürlüğe Kavuşturulur	23 KASIM 1983 ÇARŞAMBA	Sayı : 18230
--	---------------------------	--------------

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ
Tüzük

Karar Sayısı : 83/8854

5/4/1973 tarihli ve 7/6229 sayılı Kararnameye ekidir.

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca hazırlanmış ve Danıştay'a inceletmiş olan «Tababet Uzmanlık Tüzüğüne Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tüzük»ün yürürlüğe konulması; 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanunun 9 ve 3017 sayılı Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâletî Teşkilât ve Memurlar Kanununun 52 nci maddelerine göre, Bakanlar Kurulunca 5/7/1983 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Kasım EYREN
Cumhurbaşkanı

B. ULUSU Bakanlık	Devlet Bakanı Prof. Dr. İ. ÖZTARAK	M. ÖZGÜNEŞ Devlet Bakanı
Z. BAĞKARA Devlet Bül. - Bakanlık Yrd.	Devlet Bakanı Prof. Dr. İ. ÖZTARAK	Devlet Bakanı Prof. Dr. M. N. ÖZGÜNEŞ
B. R. PASIN Devlet Bakanı	K. AKDOĞAN Adliye Bakanı	Ö. H. BAĞLAKEN Millet Savcısı
İ. TÜRKMEH Dışişleri Bakanı	A. B. KAFAÇIOĞLU Maliye Bakanı	H. BAĞLAM Millet Eğitim Bakanı
K. GANTÖK Ticaret Bakanı	Prof. Dr. K. KILIÇTURGAY Sağ. ve Sos. Yardım Bakanı	Prof. Dr. C. T. SADIKLAR Gözetim ve Teftiş Bakanı
Prof. Dr. S. ÖZBEK Tarih ve Coğrafya Bakanı	Prof. Dr. T. ESENER Çalışma Bakanı	M. TURGUT P. İLKEL

Yürürlük ve İdare Bölümü Sayı : 1

Resmî Gazete Kodu : 831183 **Resmî Gazete Fihristi 61. Sayfadadır.**

Şekil 11: Genel cerrahi ve nöroloji uzmanlarının 3 yıl ve 4 yıl ek süre eğitimle beyin ve sinir cerrahisi uzmanı olabilmelerine olanak tanıyan ve rotasyonlar ve sürelerinin genel cerrahi 6 ay, nöroloji 10 ay, anestezi ve reanimasyon 2 ay, patoloji 1 ay olacak şekilde düzenlendiği 23/11/1983-18230 sayılı resmi gazete.

Tablo II: Yayımlanmış Olan Tüzüklere Göre Beyin ve Sinir Cerrahisi Uzmanlık Eğitiminde Değişiklikler

Yıl	Uzmanlık alanı adı	Uzmanlık öncesi gerekli eğitim	Süre	Rotasyonlar
1947	Nöroşürüjî	Tıp fakültesi mezuniyeti ve sonrasında 2 yıl hekimlik	3 yıl	-
1961	Nöroşürüjî	Genel şürüjî uzmanlığı Çocuk şürüjîsî uzmanlığı	3 yıl	-
		Ruh ve sinir hastalıkları uzmanlığı	4 yıl	-
1962	Nöroşürüjî	Genel şürüjî uzmanlığı	3 yıl	-

Tablo II: Devam

1969	Nöroşürji	Genel şürji uzmanlığı	3 yıl	-
		Ruh ve sinir hastalıkları uzmanlığı	4 yıl	-
1973	Nöroşürji	Tıp Fakültesi mezuniyeti	4 yıl	12 ay genel şürji, 10 ay nöroloji, 2 ay anest. reanim.
		Genel şürji uzmanlığı	3 yıl	12 ay nöroloji
		Nöroloji	4 yıl	12 ay genel şürji
1974	Nöroşürji	Tıp Fakültesi mezuniyeti	5 yıl	
1983	Beyin ve sinir cerrahisi	Tıp Fakültesi mezuniyeti	5 yıl	6 ay genel şürji, 10 ay nöroloji, 2 ay anest. reanim., 1 ay patoloji
		Genel cerrahi uzmanlığı	3 yıl	10 ay nöroloji
		Nöroloji uzmanlığı	4 yıl	6 ay genel cerrahi, 2 ay anest. Reanim., 1 ay patoloji
2002	Beyin ve sinir cerrahisi	Tıp Fakültesi mezuniyeti	6 yıl	6 ay genel şürji, 10 ay nöroloji, 2 ay anest. reanim., 1 ay patoloji
2009	Beyin ve sinir cerrahisi	Tıp Fakültesi mezuniyeti	5 yıl	6 ay genel şürji, 10 ay nöroloji, 2 ay anest. reanim., 1 ay patoloji
2010	Beyin ve sinir cerrahisi	Tıp Fakültesi mezuniyeti	5 yıl	2 ay nöroloji, 1 ay pls. rek. cerr, 1 ay anest. Reanim, 1 ay radyoloji, 1 ay genel cerrahi, 1 ay acil tıp

KAYNAKLAR

1. Elmacı İ: Dr. Hami Dilek, beyin ve sinir cerrahisinde bir öncü, İstanbul: Marmara Nörolojik Bilimler Vakfı, 2001
2. Er U: Tıp bayramının tarihi. Bilim ve Ütopya 189:67, 2010
3. Erbenli A, Naderi S: Dünyada ve ülkemizde nöroşürjinin gelişimi. Kofralı E, Zileli M. (Ed), Temel Nöroşürji, Cilt 1. Ankara: Türk Nöroşürji Derneği, 2010:1-40
4. Horwitz NH: Ernest Sachs (1879-1958). Neurosurgery 46(5):1262-1267, 2000
5. Ljunggren B: Great men with sick brains. American Association of Neurological Surgeons, Park Ridge, IL, 1990
6. Naderi S: Bilinen ilk Türkçe beyin cerrahisi kitabı: Dimağ ve cümcüme afetleri ve tedavileri. Türk Nöroşürji Dergisi 12(3):267-272, 2002
7. Naderi S: Cemil Paşa ve nöroşürji uygulamaları. Nörol Bil D 19(4): 208-210, 2002
8. Naderi S: Cemil Paşa'nın "Memories Observations Medicals" adlı eserindeki nöroşürji ile ilgili makaleleri. Nörol Bil D 19(4):210-212, 2002
9. Naderi S: Mazhar Osman ve Türkiye'de nöroşürjinin doğuşu. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, 2004
10. Naderi S: Mustafa Sakarya (1901-1988): Turkish fellow of Walter E. Dandy. Neurosurgery 55(5):1205-1209, 2004
11. Naderi S: Türkiye'nin ilk nöroşürji kliniği: Zeynep Kamil Hastanesinde kuruldu. Tıp Tarihi Araştırmaları 13:101-106, 2005
12. Naderi S, Erbenli A: History of neurosurgery and neurosurgical applications in Turkey. Surg Neurol 64:115-122, 2005
13. Naderi S: Nicolas Taptas ve Jean Taptas ve nöroşürjikal uygulamaları: Türk Nöroşürji Dergisi 16:134-137, 2006
14. Önal Ç, Turantan Mİ: Ayrılışının 10. yıldönümü nedeniyle Prof. Dr. Bülent Tarcan. Türk Nöroşürji Dergisi 10:229-231, 2000
15. Randam E, Kaasik AE: Ludwig Puusepp 1875-1942. Surg Neurol 16(2):85-87, 1981
16. TC Resmi Gazete, 6680, 09/08/1947, sh. 12669
17. TC Resmi Gazete, 10828-14/06/1961, sh. 4337-4340
18. TC Resmi Gazete, 11199-06/09/1962, sh. 8421-8425
19. TC Resmi Gazete, 13278-18/08/1969 sh. 2-3

20. TC Resmi Gazete, 14511-18/04/1973 sh. 11-16
21. TC Resmi Gazete, 14995-03/09/1974 sh. 1-2
22. TC Resmi Gazete, 14893-22/05/1974 sh. 2-37
23. TC Resmi Gazete, 18230-23/11/1983 sh. 1-10
24. TC Resmi Gazete, 24790-19/06/2002 sh. 1-18
25. TC Resmi Gazete, 27449-31/12/2009 sh. 1
26. Tıpta uzmanlık kurulu karar tutanağı, Karar No:82, 21-23/06/2010
27. Timurkaynak E, İzci Y, Acar F: 116 years (1889-2005) of neurosurgical practice and education at Gülhane Military Medical Academy. Neurosurgery 58:577-581, 2006
28. Tunçbay E: Dr. Abdülkadir Cahit Tuner (1892-1983). Türk Nöroşirürji Dergisi 6:133-135, 1996
29. Tunçbay E: Bir cerrahın anıları. İzmir: Beyomsi Vakfı, 2002
30. Türkiye'de sağlık eğitimi ve sağlık insangücü durum raporu, Ankara: DPT, 2010